

● Acil sağlık desteği gerektiren hastalık ya da yaralanmalarda ya da hayatı tehlike arz eden durumlarda arayabileceğimiz 112 Acil Çağrı Merkezi hattı, tercüman desteği talep etmemiz durumunda, bizi Yabancılar İletişim Merkezi'nin (YİMER) 157 numaralı hattına yönlendirir.

● Bulduğumuz ildeki sivil toplum kuruluşlarına ulaşarak, bu konuda sundukları destek hakkında daha detaylı bilgi alabiliriz.

● Sağlık hizmetlerine erişimle ilgili genel bilgi almak ve almış olduğumuz sağlık hizmetiyle ilgili şikâyetlerimizi paylaşmak için 184 numaralı Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi'ni (SABİM) arayabiliriz, bu durumda tercüman desteği sağlanır.

● Sağlık hizmeti aldığımız hastanede tercüman talebinde bulunabiliriz. GKY'nin 26. ve 31. maddeleriyle geçici korunanlara sağlık hizmetlerinde tercümanlık hizmetleri bedelsiz sunulmaktadır.

5- Sağlık Hizmetleri İçin Bedel Ödemem Gerekir mi?

- Türkiye'de geçici koruma altındaki kişilere Bakanlığın belirlediği Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) kapsamındaki sağlık hizmetleri ücretsiz olarak sağlanır (Bedel GİGM tarafından karşılanmaktadır) . Bu kapsamda olmayan ya da belirlenen limiti aşan tedaviler için ödeme talep edilir.

6- İkamet İzni Aldığımda Sağlık Hizmetleri Bakımından Ne Değişir?

● Türkiye'de ikamet izni alabilmek için aranan şartlardan biri de kalış süresini kapsayan sağlık sigortasına sahip olmaktır. Bu durumda alabileceğimiz sağlık hizmetini yaptırmış olduğunuz sağlık sigortası kapsamı belirlenir. Eğer yararlandığınız sağlık hizmeti bu kapsam dışındaysa ise ücret ödememiz gerekir.

7-Göçmen Sağlığı Merkezleri nedir?

● Avrupa Birliği'nin SIHHAT projesi kapsamında kurulan Göçmen Sağlığı Merkezleri ücretsiz olarak birinci basamak sağlık hizmeti sunar. Merkezlerde, Suriyeli doktor, hemşire ve diğer sağlık çalışanları görev almaktadır. Göçmen Sağlığı Merkezleri'nin adreslerine İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü sitesinden ulaşabilirsiniz.

8-Sigortalı Çalışıyorsam ya da Eşim Sigortalı Çalışıyorsa, Sağlık Hizmetinden Nasıl Yararlanırım?

● Çalışma iznine sahip geçici koruma altındaki sigortalı çalışanın primleri GİGM (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü) tarafından ödenen genel sağlık sigortası kapsamından çıkartılır ve primleri işvereni tarafından ödenen SGK (Sosyal Sigortalar Kurumu) kapsamında yatırılır.

● Geçici korumadan faydalanan Suriyeliler de Türkiye'deki çalışma mevzuatına bağlıdır. Kişi ya da sağlık sigortası kapsamındaki

eşi-çocukları mevcut bütün sağlık hizmetlerinden katkı payı ödeyerek faydalanabilir.

● Bu koşullarda sorun yaşamamak için sigorta primlerinin düzenli yatırıldığından emin olmak gerekir.

9- Hasta Olduğumda Haklarım Nelerdir?

● Hasta hakları mevzuatına göre; her hasta ırk, milliyet, din, cinsiyet veya engeli nedeniyle ayrımcılığa uğramaksızın hizmetlere ulaşabilmektedir.

● İnsan onuru ve bütünlüğüne saygının ifadesi olan aydınlatılmış onam veya ret hakkı, bütün hastalara tanınmalıdır. Hasta ile ilgili tanı ve tedavi sürecine ilişkin tıbbi bilgiler sadece hastanın açık izni veya mahkemenin kesin isteği üzerine açıklanabilir. Hastanın açık olarak izin vermediği durumlarda bu bilgiler sadece bilgilendirilmesi gereken ve bilgiye erişim yetkisi ve sorumluluğu olan diğer yardımcı sağlık çalışanına hastanın yararı ilkesi gözetilerek açılabilir.

SÖZ KADINLARIN

○ "Birçok kadın hastaneye gittiklerinde dertlerini anlatamıyor. Tercüman olarak çocuğunu götürmek zorunda kalıyor fakat her dertini çocuğun yanında anlatamıyor."

○ "Kronik hastalıklarım var. Sürekli hastaneye gidiyorum. Her defasında tercüman için para ödüyorum"

○ "Ağır sağlık sorunlarım var. Çok kötüyüm, çalışmıyorum. Engelli raporum %22 çıktı. Ama destek alamıyorum."

KADINIZ, SAĞLIK HAKKIMIZ VAR!

Sağlık, sadece hastalık veya engelli olma durumu değildir. Sağlık, tümüyle fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak tam bir iyilik halidir.

[Dünya Sağlık Örgütü Anayasası]

kadav
kadınlarla dayanışma vakfı
women's solidarity foundation

*Kadınların Sağlık Hakkı Broşürü, Şubat 2022'de KADAV'ın düzenleyiciliğini yaptığı Sağlık Hakkı'na yönelik 3 etkinliğin içeriği ile hazırlanmıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, kadına yüklenen toplumsal cinsiyet rolleri, cinsiyet ayrımcılığı, şiddet, kadın yoksulluğu ve sağlık hizmetlerindeki piyasalaşma kadınların sağlık hakkının önündeki temel engellerdendir. Sağlık sistemleri, sağlık politikalarının ve sağlık hizmetinin sunumundaki cinsiyetçi bakış açısı doğrudan kadın sağlığını etkilemektedir. Kadınların sağlıklarını olumsuz yönde etkileyen bir diğer nokta ise hane içi ve işyerlerindeki eşitsiz güç ilişkileridir. Toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri ve toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle kadınların karşılaştıkları aşırı iş yükü (örneğin çocuk, yaşlı ve hasta bakımı, ev içi işlerin kadının sorumluluğu sayılması vb) ve bu yükün fiziksel, ruhsal etkileri kadınlar için dinlenme ve yenilenme olanaklarını kısıtlaması bir kadın sağlığı sorunudur.

Kadınların cinsiyetlerinden dolayı güvencesiz işlerde yoğun emek sömürsü altında çalıştırılması da Kadın sağlığı sorunlarına yol açar.

● Sağlık hakkının temeli, kadınların, **kendi sağlıkları ve bedenleri** üzerinde tam kontrol sahibi olmalarıdır.

Kadınlar, cinsellikleri ve cinsel sağlık, üreme sağlığı ile ilgili kararlarını özgür, şiddetten ve baskıdan uzak bir biçimde alabilmelidir.

Kadınlar **kendi doğurganlıklarını** kontrol edebilmeli; yani çocuk sahibi olup olmayacaklarına ya da ne zaman ve kaç çocukları olacağına kendileri karar verebilmelidir.

Kadınlar, cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunabilmeli, doğum kontrol yöntemleri hakkında doğru bilgiye ulaşabilmeli, seçim yapabilmelidir. Doğum kontrolü, kadının sorumluluğu sayılmamalı ve doğum kontrol araçları ücretsiz olmalıdır.

Kadınlar, **doğum öncesi ve sonrasında** ilgili sağlık kuruluşunda yeterli hizmeti alabilmeli tüm bu süreçlerde sağlıklı beslenebilmelidir.

Kürtaj haktır. Kadın, eğer istiyorsa eş, partner ya da ebeveyn izni olmadan kendi kararı ile donanımlı sağlık kuruluşlarında, ücretsiz olarak gebeliğini sonlandırabilmelidir.

● Kadınlara yönelik şiddet aynı zamanda bir kadın sağlığı sorunudur. Kadınların sağlık hakkı, şiddetsiz yaşama hakkını da kapsar.

● Kadınların sağlıkları ve iyilik hâlleri için toplumsal cinsiyet eşitliği şarttır.

● Doğumundan hayatının sonuna kadar her kadın, kadınların ihtiyaçları gözetilerek şekillendirilmiş koruyucu, önleyici ve tedavi edici sağlık hizmetlerine ulaşmayı hak eder.

● Tüm kadınlar, erkeğe bağımlı olmadan sosyal güvenceye sahip olmalıdır.

● Kadınların tüm sağlık hizmetlerinden parasız olarak, tam, eşit, yüksek niteliklerde faydalanmaları, kadınların sağlık bilgisine erişimlerinin sağlanması, kadının temel insan haklarından biridir.

MÜLTECİ KADINLARIN SAĞLIK HAKKI

● Mülteci kadınlar, kadın olmanın yanında göçmen olarak çifte yük taşıyor.

● Yoksulluk, kötü barınma, beslenme ve çalışma koşulları sağlıklarını etkiler.

● Dil bariyeri nedeniyle sağlık hizmeti alırken kadının kendini yeterince ifade edememesi, yanlış tanı ve tedaviye yol açabilir.

● Şiddete ya da şiddet tehdidinde maruz kalan kadın dil bariyeri nedeni ile gereken desteği yeterince alamayabilir.

● Göç deneyiminin ruh sağlığına olumsuz etkileri olabilir. Özellikle depresyon riskini artırabilir. Karşılaştığı ırkçı, yabancı düşmanı tutumlar ruh sağlığını etkileyebilir.

Mültecilerin, temel insan hakkı olarak yasal statüleri fark etmeksizin bütün insanlar gibi eşit seviyede sağlık hizmetlerine erişmesinin sağlanması gerekmektedir. (Dünya Sağlık Örgütü)

Anayasa ve yasalara, üyesi olduğu uluslararası kurum ve imza attığı sözleşmelere göre Türkiye'de devlet, herkesin hayatını sağlıklı bir şekilde geçirmesini sağlamakla yükümlüdür.

(Anayasa 17, 56, 90. Maddeler)

KADINLARIN SAĞLIK HAKKI -SORULAR ve CEVAPLAR-

1-Mülteci Kadınlar Sağlık Hizmetinden

Nasıl Yararlanabilir?

● Sağlık hizmetlerinden faydalanabilmemiz için İl Göç İdaresi Müdürlüklerine kayıt olmalıyız. Geçici Koruma Yönetmeliğine göre, ikamet adresimizin olduğu ilde sağlık hizmeti almak esastır. İkamet adresimizin bulunduğu il dışındaki Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına ait sağlık hizmeti sunucularına sadece sevk edilmemiz halinde veya (112 Acil Komuta Kontrol Merkezi aracılığı ile) acil durumlarda başvurabiliriz.

● Geçici Koruma statüsünde olanlar sağlık hizmetini;

Göçmen sağlığı merkezlerinden, vakıf veya dernekler tarafından oluşturulan gönüllü sağlık tesislerinden, Aile Sağlığı merkezlerinden, Kamu hastanelerinden, DOĞRUDAN; Üniversite hastanelerinden ve özel sağlık hizmeti sunucularından ise SEVK halinde ya da acil durumlarda alabilir. SEVK olmadan gidildiğinde ücret ödenmesi gerekir.

● Geçici Koruma kapsamında kaydı bulunmayanlar yalnızca;

Acil sağlık hizmetlerinden ve birinci basamak sağlık hizmetlerinden faydalanabilir. Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri; Göçmen Sağlığı Merkezi, Gönüllü Sağlık Tesisleri ve Aile Sağlığı Merkezlerinde sunulmaktadır.

2- Sağlık Kuruluşlarından Randevu Almam Gerekir mi?

● Birinci basamak sağlık kuruluşlarında randevu gerekmez.

● Devlet hastaneleri ikinci basamak sağlık kuruluşlarıdır. Randevu almamız gerekir.

3- Sağlık Kuruluşlarından Randevu Nasıl Alınır?

● Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerden randevuyu 182 numaralı telefon hattından veya Sağlık Bakanlığının www.mhrs.gov.tr adresindeki internet sitesinden alabiliriz. Mevcut durumda, 182 numaralı telefon hattında tercüme desteği bulunmadığı unutulmamalıdır.

4- Sağlık Hizmeti Alırken Tercüme Desteği Alabilir miyim?

● Randevu almak için eğer Merkezi Hastane Randevu Sistemi (MHRS) resmi web sitesi ve mobil uygulamayı kullanırsak, dil seçeneklerinden Arapça dilini seçebiliriz.

